

УДК 528.94

**ТЕМАТИЧНІ КАРТИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА
ГЕОІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЮ ГРОМАДОЮ**

*Завгородня Ю.Л., студентка 4 курсу, спеціальність 193 Геодезія та
землеустрій, Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м.Київ*

Науковий керівник: Ковальчук І.П., д. геогр. н., професор

Актуальність теми. Вона зумовлена необхідністю створення геоінформаційно-картографічних продуктів [1], які виступатимуть інформаційно-аналітичною базою для прийняття управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію використання земельних ресурсів територіальних громад (ТГ), вирішення їх економічних, соціальних, екологічних та інших проблем.

Мета. Висвітлити структуру картографічного забезпечення, необхідного для вирішення завдань управління функціонуванням ТГ.

Завдання. Розробити перелік тематичних карт, які відображатимуть стан земельних ресурсів ТГ, характер землекористування, впливаючі на нього чинники та геоекологічні наслідки господарського використання земельних ресурсів.

Результати досліджень. Вихідною картою, на основі якої пропонуємо укладати серію тематичних карт, має слугувати цифрова карта рельєфу території досліджуваної громади. Її доцільно будувати у масштабі 1:10000 – 1:25000. На основі цієї карти, з використанням програмного забезпечення ArcGis, доцільно укласти базову серію морфометричних карт:

- карти вертикального і горизонтального розчленування рельєфу;
- карти крутизни і довжини схилів та їх експозицій;
- карти поперечних і повздовжніх профілів схилів.

Ці карти важливі для оцінювання придатності земель для їх використання у сільському господарстві (землеробстві), вирішенні завдань землеустрою (нарізка полів, розміщення мережі доріг, господарських об'єктів, розробленні Генеральних планів поселень тощо) [1].

Другим блоком мають виступати карти, які відображають структуру ґрунтового покриву та його агрофізичні, агрохімічні й агроекологічні властивості (гранулометричний склад ґрунтів, вміст гумусу та поживних елементів (NPK та інших елементів), щільність, протиерозійна стійкість тощо).

Третім блоком має виступати серія карт, які відображатимуть структуру земельних ресурсів та їх розподіл по території громади (структуру земельного фонду та його розподіл за цільовим призначенням, структуру посівних площ та розміщення полів сівозмін, внесення добрив різних видів (мінеральних та органічних і сидератів) та використання засобів захисту рослин і засобів боротьби зі шкідниками сільськогосподарських культур, врожайність вирощуваних сільськогосподарських культур, грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення (ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень) та земель населених пунктів тощо).

Четвертим блоком мали б бути карти, які відображають наявність на території ТГ природних ресурсів інших видів – біотичних, мінерально-сировинних, водних, природно-заповідних та рекреаційних.

Обов'язковою складовою серії тематичних карт мають виступати карти констатаційного та рекомендаційного типу. До цих карт відносимо:

- карти поширення несприятливих деградаційних процесів (ерозійних, зсувних, карстових), забруднення ґрунтів і поверхневих вод, атмосферного повітря і рослинного покриву;
- карти природоохоронного змісту, які відображають рекомендації щодо захисту земель від впливу несприятливих екзогенних процесів, підвищення їх родючості, поліпшення екологічного стану та підвищення ефективності господарського використання природних ресурсів.

Висновки. Створення охарактеризованих серій цифрових тематичних карт дозволить інтегрувати їх у веб-портал ТГ, функціонування якого вирішуватиме спектр наступних завдань:

- 1) дозволить здійснювати моніторинг геоекологічного стану і господарського використання земельних та інших природних ресурсів;
- 2) слугуватиме основою для виявлення проблем природокористування, визначення їх геопросторової локалізації та оцінювання гостроти;
- 3) дасть можливість обґрунтовувати оптимальні рішення, спрямовані на покращення стану землекористування, регулювання несприятливих процесів і захист від них угідь, поселень та інженерних комунікацій;
- 4) створена інформаційно-аналітична система картографічних моделей може бути доповнена картами економічного, соціального, екологічного змісту та використовуватися при вирішенні завдань управління ТГ.

Список використаних джерел

1. Ковальчук І. Геоінформаційно-картографічне забезпечення функціонування об'єднаних територіальних громад / І. Ковальчук, А. Ковальчук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Географія. 2019. № 2. С. 4-12. Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.19.3.1>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ, СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ
ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ І ЗМІНИ КЛІМАТУ"**

**7 - 8 березня 2024 р.
м. Київ, Україна**

УДК 332.3:528.4:551.583 «364» «366»

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землепорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 19 квітня 2024 року

Рецензенти:

Євсюков Т.О. – доктор економічних наук, професор;

Кошель А.О. – доктор економічних наук, доцент;

Мединська Н.В. – доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення і зміни клімату (GEOPOINT - 2024). Збірка наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, студентів та аспірантів (м. Київ, 7-10 березня 2024 р.) / За науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2024. 223 с.

У збірці наукових праць подаються результати досліджень, присвячених ролі землепорядкування і топографо-геодезичних та картографічних вишукувань у вирішенні проблем відбудови пошкоджених і зруйнованих російськими військами в період неоголошеної України війни поселень, об'єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних, енергетичних, водогосподарських та промислових споруд, природозаповідних, історико-культурних та інших складових навколишнього середовища України. Також висвітлюються питання, пов'язані з дослідженням впливу змін клімату на стан і використання земельних та водних ресурсів.

Для фахівців у сфері геодезії, картографії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

Відповідальний за макетування і друк: доц. **Бутенко Є.В.**

I

S

B

N

©Колектив авторів

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024